

جداشدن روح از بدن

لحظه مرگ بسیار حساس و خطرناک است حتی خوبان و نیکان از آن دلهره و وحشت دارند؛ البته منافاتی نیز ندارد که در عین حال که ترس دارند، به ملاقات پروردگار نیز علاقه داشته باشند مانند غواصی که به یافتن مروارید علاقمند است در عین حال از غرق شدن در دریا هم بیم و ترس دارد. خداوند متعال می فرماید: «وَ جَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذُ لِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيُّدًا» (ق، 19) و سرانجام سكرات مرگ به حق فرا می رسد، این همان چیزی است که از آن می گریختی. در هنگام سكرات و حالت احتضار و آستانه مرگ حوادث گوناگونی برای انسان رخ می دهد؛ از جمله:

- الف (تمثل مال ، همسر و فرزندان ، اعمال :
1. مال و دارایی و ثروتی که شخص سال ها در پی آن تلاش کرده و خود را به آب و آتش زده ، اکنون انسان از آن جدا می شود و حتی نمی تواند يك درهم سیاه را با خود بردارد و ببرد ، به اشکالی تمثل پیدا می کند و با انسان سخن می گوید .
 2. اهل و همسر و فرزندان و... که يك عمر برای آنان زحمت کشیده ، اکنون نمی توانند به فریاد او برسند و حتی در برخی موارد همسر و فرزندان به خاطر ثروت محتضر مایلند که پدر و همسرشان زودتر بمیرد تا آنها به ثروت او دست پیدا کنند! 3. اعمال شخص نیز در هنگام مرگ متمثل می شوند و با صاحب خود حرف می زنند .
 - ب (شیطان نیز در هنگام مرگ شخص محتضر را وسوسه می کند و به او کفر و شرک را تلقین می کند تا به این وسیله ایمانش را به سرقت ببرد و شخص ، بی ایمان از دنیا برود .
 - ج (انسان محتضر در لحظه مرگ تمام فراز و نشیب های عمر و زندگی خویش را در چند لحظه همچون يك حلقه فیلم می بیند و برای فرصت های از دست رفته عمر خویش حسرت می خورد . انسان ها همچنین در لحظه مرگ اهل بیت(علیهم السلام)را بر بالین خود مشاهده می کنند و آن بزرگواران نیکان را تسکین و آرامش می بخشند .(1)لحظات مرگ خوبان و نیکان با بدان و بدکاران تفاوت دارد ؛ نیکان و صالحان به هنگام فرا رسیدن مرگ ، با سلام و بشارت و امنیت مورد استقبال قرار می گیرند و خداوند برای آنان اجر کریم آماده کرده است ؛ (احزاب، 43) و درباره بندگان صالحش می فرماید : «يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ * اِزْجِجِي إِلَى رَبِّكَ رَاضِيَةً مُرْضِيَةً * (فجر، 27و28) تو ای روح آرام یافته ! به سوی پروردگارت بازگرد در حالی که هم تو از او خشنودی و هم او از تو خشنود است .» در جایی دیگر می فرماید : «همان ها که فرشتگان قبض ارواح روحشان را می گیرند در حالی که پاک و پاکیزه اند به آن ها می گویند سلام بر شما باد ، به خاطر اعمالی که انجام می دادید ، وارد بهشت شوید .»(نحل، 32) و... . خداوند متعال درباره لحظه جان دادن و مرگ بدکاران می فرماید : «همان ها که فرشتگان قبض ارواح روحشان را می گیرند در حالی که به خود ظلم کرده بودند ، در این هنگام آن ها تسلیم می شوند و می گویند ما کار بدی انجام نمی دادیم ، آری خداوند به آن چه انجام می دادید عالم است .» (نحل، 28) در جایی دیگر درباره شیوه جان دادن بدکاران می فرماید : «چه کسی ستمکارتر از کسی است که دروغی به خدا ببندد یا بگوید وحی به من فرستاده شده در حالی که وحی به او نشده باشد... و اگر ببینی هنگامی که این ظالمان در شادان مرگ فرو رفته اند و فرشتگان دست ها را گشوده به آنان می گویند جان خود را خارج سازید ، امروز مجازات خوار کننده ای در برابر دروغ هایی که به خدا بستید و در برابر آیات او تکبر ورزیدید ، خواهید دید»(انعام، 93) گنه کاران و بدکاران با انواع دلهره ها و جدایی ها و خطرها ، وحشت زده هستند و به جای دلداری از سوی فرشتگان با کتک و عذاب شدید و بی احترامی ، جان می دهند .(نساء، 97)(2)

پاورق:

1 : معاد ، محسن قرائتی ، انتشارات در راه حق / معاد ، شهید دستغیب

: معاد ، محسن قرائتی ، همان ، ص 109 - 118 / تفسیر نمونه ، آیت الله مکارم شیرازی